

IN DIT NUMMER:

Duurzaam inkopen in de bouw

Duurzaam inkopen in de bouw: Regels of rommeltje?

Duurzaam inkopen. Het is een actueel onderwerp waarop het vorige kabinet de afgelopen jaren zwaar heeft ingezet. Vanaf 2010 zou de Rijksoverheid 100% duurzaam inkopen, gemeenten zouden in 2010 streven naar 75% en provincies en waterschappen naar minimaal 50%. Ook in de bouw is duurzaam inkopen actueel. Terecht, want een derde van het totale energiegebruik gaat op in onze gebouwde omgeving. Vraag is wel of er daarvoor goede regels en instrumenten zijn.

Wat is 100% duurzaam inkopen?

100% duurzaam inkopen betekent dat bij aanbestedingen ten minste de 'duurzaamheidseisen' worden toegepast. Het Agentschap.nl definieert dit als het opstellen van eisen waaraan producten, diensten of gebouwen die de overheid aanschaft of laat bouwen, moeten voldoen. Er zijn nu voor 45 productgroepen duurzaamheidscriteria en -wensen vastgesteld. Deze productgroepen variëren van catering, dienstreizen en kantoorbenodigdheden tot mobiele werktuigen (hijskranen) en ook bouwwerken.

Conclusies Actal rapport

In het recentelijk gepubliceerde Actal rapport is de conclusie dat het duurzaamheidsinitiatief verloren gaat in goede bedoelingen en bureaucratie. Met als gevolg dat honderden miljoenen euro worden verspild. Er wordt veel kritiek gegeven op de effectiviteit van deze criteria en weerstand geuit tegen de administratieve lastendruk voor het bedrijfsleven. Actal concludeert dat deze regels beter afgeschaft kunnen worden.

Los van deze conclusies is duidelijk dat voor een aantal productgroepen bureaucratische regels zijn opgesteld. Zo moet bijvoorbeeld bij catering 40% van de goederen biologisch gekweekt zijn. Het naleven en controleren van een dergelijke regel vraagt veel en misschien wel teveel werk.

Regels voor de bouw

De regels voor de bouw zijn wel helder en dragen bij aan verduurzaming van onze gebouwde omgeving. Dankzij

10 mei 2011

Praktijkcursus Aanbesteden met extra aandacht voor duurzaam aanbesteden

SMI organiseert een nieuwe praktijkcursus Aanbesteden op dinsdag 10 mei '11. In deze cursus komen onder andere de aanbestedingsregels en -procedures aan bod, evenals doelmatig aanbesteden, praktische tips bij het inschrijven, de meest voorkomende missers. Ook wordt uitgebreid stilgestaan bij duurzaam aanbesteden.

Voor wie?	Iedereen die zich met aanbestedingen bezighoudt, zoals offertevoorbereiders, calculatoren en de uiteindelijk commercieel verantwoordelijken.
Wanneer?	10 mei 2011 van 9.00 tot 16.00 uur
Waar?	Gebouw UNETO-VNI te Zoetermeer, Bredewater 20
Kosten?	€ 150,- p.p. excl. BTW (leden); € 250,- p.p. excl. BTW (niet-leden)
Inschrijven!	Via het Cursusloket of neem contact op met SMI, tel. 079- 3237762, e-mail info@smiweb.nl

duurzaamheidscriteria wordt de utiliteitsbouw verplicht duurzamer te bouwen en te renoveren. SMI vindt dat de conclusies van het Actal Rapport dan ook te kort door de bocht zijn en sterk genuanceerd dienen te worden. Weliswaar moet onderkend worden dat de stichtingskosten voor een duurzaam gebouw hoger zijn dan bij een traditioneel gebouw. Maar als de totale kosten over de exploitatieduur van een gebouw worden bekeken, is daarvan geen sprake en wordt zelfs een aanzienlijk milieuvoordeel gerealiseerd.

CO₂-prestatieladder, een werkbaar instrument?

Om bedrijven te stimuleren hun bedrijfsvoering duurzaam in te richten heeft Prorail twee jaar geleden de CO₂-prestatieladder ingevoerd. Met dit instrument kunnen bedrijven hun CO₂-emissies in kaart brengen en maatregelen nemen om deze te verminderen. De CO₂-prestatieladder, die zes prestatieniveaus kent, wordt bij aanbestedingen toegepast. Afhankelijk van de prestatie kan Prorail bij de gunning een aftrek van 10% op de inschrijfprijs berekenen. Dat dwingt bedrijven dan ook om mee te doen aan deze CO₂-prestatieladder.

Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden en Ondernemen

Naar aanleiding van het succes van de CO₂-prestatieladder is de Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden en Ondernemen (SKAO) opgericht. Het is een platform voor overheid, bedrijfsleven, NGO's en wetenschap, bedoeld om de CO₂-prestatieladder optimaal in te zetten. SKAO streeft concrete doelstellingen na. Allereerst het implementeren van de CO₂-prestatieladder bij de Rijksoverheid en lagere overheden. Daarnaast wil SKAO bedrijven helpen om op doelmatige manier te voldoen aan de verschillende prestatie-eisen. Daarmee dreigt het bedrijfsleven mee te moeten werken aan de introductie van alweer een bureaucratisch instrument. Vooral het MKB ziet extra administratieve werkzaamheden en kosten op zich afkomen.

Utiliteitsbouw

De invoer van de CO₂-prestatieladder is voor de utiliteitsbouw een maatregel die op het gebied van CO₂-uitstoot weinig effectief is. Want deze is uitsluitend gericht op het bevorderen van duurzaamheid in de uitvoeringsfase. Bij uitvoering is beperking van de CO₂-emissie in de utiliteitsbouw immers marginaal. Een gebouw duurzaam ontwerpen levert

in de exploitatiefase vele malen meer energiebesparing op dan het verduurzamen van het bouwproces.

Duurzaamheid in aanbesteden

Gevolg van alle publiciteit rondom dit onderwerp is dat minder professionele opdrachtgevers bij aanbestedingen enerzijds veel verschillende en ambitieuze duurzaamheidseisen stellen. Anderzijds zijn deze eisen onvoldoende afgestemd op wat in redelijkheid haalbaar is voor inschrijvende bedrijven. Ook de vraag of de eis wel het juiste instrument is voor het beoogde doel wordt niet altijd doordacht beantwoord. De eis dat een bedrijf in het bezit moet zijn van een ISO 14001 certificaat is daar een voorbeeld van. Omdat deze certificering plaats vindt op een door het bedrijf gekozen ambitieniveau, zijn deze ISO-certificaten niet goed te vergelijken. Ook de eis om voor de uitvoering van een onderhoudscontract van cv-ketels een ISO 14001 te moeten voorleggen, gaat voorbij aan het doel van zo'n certificaat.

Missers

Eisen op gebied van 'social return' lopen nogal uiteen en er wordt geen rekening gehouden met de daadwerkelijke mogelijkheden. Zo ziet SMI regelmatig dat bij de uitvoering van een werk een bepaald percentage van het in te zetten personeel vervangen moet worden door het aantrekken van mensen die werkeloos zijn. Daarbij wordt geen rekening gehouden met de vraag of er voldoende werkloze gekwalificeerde vaklieden beschikbaar zijn en of er passend werk is. Een andere eis betreft het aanleveren van een gedetailleerd social return plan van aanpak; hetgeen voor een doorsnee MKB-bedrijf onhaalbaar is.

Ook de eis om een drietal zeer innovatieve referentieprojecten aan te leveren is een misser, want in Nederland zijn deze referentieprojecten op een hand te tellen. Een laatste misser betreft de eis om referentieprojecten met een bepaalde BREEAM-, GREENCALC- of een hoge ECP-waarde aan te leveren, terwijl het project dat wordt aanbesteed niet aan deze eisen voldoet.

De conclusie van SMI is dan ook dat het geen zin heeft om voor de uitvoeringsfase van de aanbesteding allerlei eisen te stellen aan de inschrijvende bedrijven. De winst met duurzaam aanbesteden valt vooral in de ontwerpfase te halen. Vooralsnog is dat een onontgonnen terrein voor adviserend en ontwerpend Nederland.

Colofon

SMI mail is een uitgave van UNETO-VNI en verschijnt 10 keer per jaar.
Redactie: Margreet van Deurzen
Eindredactie en opmaak: CommSa BV, Pijnacker
Meer informatie: Pieter van den Eijnden of Margreet van Deurzen
T 079 325 06 50 | E info@smiweb.nl | W www.smiweb.nl